

er min Overbevisning, at maaske intet Amdsraad — i alt Fald er det ganske undtagelsesvis — har udtalt sig imod Bestemmelsen i § 4, første Stykke, idet Amdsraadene have været i Overensstemmelse med den almindelige Opfattelse af dette Forhold, at der bør gives fuld Erstatning. — Jeg skal imidlertid ikke fordybe mig mere heri, men gaa over til at omtale det af Udvalget stillede Ændringsforslag under Nr. 9 og i Forbindelse dermed ogsaa Ændringsforslagene under Nr. 11 og 12. Udvalget har i Ændringsforslag Nr. 9 først ombyttet Ordet „fuld Erstatning“ i § 4 med „passende Erstatning“. Dermed maa der jo tilsigtes en Forandring, Meningen maa jo være, at der skal forstås noget andet ved „passende Erstatning“ end med „fuld Erstatning“, men der tilføjes i Ændringsforslaget en Forklaring, som gaar ud paa, at Materialets Værdi skal bedømmes „under fornødent Hensyn til det ved Afgivelsen bevirkede større eller mindre Indgreb i den paagældendes Udnyttelse af Materialet i egen Interesse.“ Naar nu Synsmændene blive udnævnte af Retten, saa vide alle de, som have overværet disse Synsforretninger og have haft med denne Sag at gøre i Praksis, at Synsmændene ere overmaade bange for, at de ikke skulle udføre deres Hverv i Overensstemmelse med Lovene og i Overensstemmelse med de Forskrifter, som ere dem givne, idet de siden skulle afhjeme Forretningen ved deres Ed; man løber ikke nogen Risiko — i alt Fald i de Tilfælde, jeg kender, og jeg har overværet ikke saa faa — for, at de skulle gaa for meget til den ene eller den anden Side. Men ved denne Bestemmelse i Ændringsforslag Nr. 9 om, at de skulle bedømme Forholdet efter, hvad Manden kan udnytte Materialet til i egen Interesse, blive de bundne i deres Bedømmelse af Forholdet — og denne Bestemmelse kan slaa til begge Sider. Den kan paa den ene Side føre til, at vedkommende Ejer ikke faar den fulde Værdi, men faar mindre, men den kan ogsaa føre til, at han faar mere, end han egentlig skulde have, naar der stod: fuld Værdi. Det skal nok vise sig, naar Loven skal gennemføres i Praksis, at jeg faar Ret. Den „passende Erstatning“ skal nemlig bedømmes efter, hvad den vedkommende selv kan udbringe Materialet til; og naar han saa ikke kan udnytte nogle af disse Materialier i egen Interesse, skal han have en lille Erstatning; men han kan desuden — som det blev udtalt af den ærede Ordfører — sælge enkelte Læs til en høj Pris — ja, vi behøve ikke

at blive staaende ved de enkelte Læs, men lad os antage, at han kan sælge adskillige Læs, og han har maaske sørget for at sælge adskillige Læs til en høj Pris, fordi han ved, at han kan udsætte sig for, at en saadan Grusgrav kan blive eksproprieret — saa ere Synsmændene nødsagede til at tage Hensyn dertil — og de ville gøre det — og saa kunne det godt komme til at bedømme Forholdet saaledes, at vedkommende Mand faar mere, end hvad man virkelig vil kalde fuld Erstatning. Den omhandlede Bestemmelse i Ændringsforslag Nr. 9 vil altsaa, saaledes som den er affattet, kunne slaa til begge Sider. Det er et Forhold, hvor, saa vidt jeg kan se, det ærede Udvalg har taget fejl, idet det har ment, at Synsmændene kunde være udsatte for at bedømme Forholdene efter den Pris, som gives for Vejmateriale paa det Sted, hvor det skal bruges, og ikke paa det Sted, hvor det findes. (Afbrydelse af *J. Hage*). Det kan ikke hjælpe, at det ærede Medlem for Fredensborg siger nej, thi det udtales i Betænkningen, at Hensigten med Ændringsforslaget er at tilkendegive, at Materialets Værdi skal bedømmes efter det Steds Priser, hvor Materialet findes. Det staar i Betænkningen, Tillæg B., Sp. 1511. Det er en fuldstændig Misforstaaelse fra Udvalgets Side, thi alle Ekspropriationer blive foretagne saaledes, at de paagældende Ejendomme, Værdier bedømmes og værdsættes efter den Pris, der gives paa det Sted, hvor de forefindes, og ikke efter Prisen paa det Sted, hvor de skulle benyttes. Jeg tror, at det er dette, Udvalget har forset sig noget paa. Men naar man saa ser det i Forbindelse med Ændringsforslagene under Nr. 11 og 12, kan vedkommende Ejer blive stillet ganske uheldig og, synes jeg, ganske uretfærdig, dersom Taksationen fører til, at han kun faar en meget lille Erstatning paa Grund af, at han for sit eget Vedkommende kun kan udbringe det paagældende Materiale til en meget lille Pris, idet det her desforuden paalægges ham at bære Halvdelen af Omkostningerne ved Taksationen. Dette anser jeg for aldeles uretfærdigt, thi dersom man kommer til det Resultat, at Materialet intet er værd, saa at man kun skal betale for, hvad der kan vokse paa Stedet, kan det jo føre til, at han kommer til at betale Penge for at komme af med sit Materiale, og det tror jeg dog er at drive det for vidt. Det er jo i Virkeligheden ikke Meningen at drive det videre, end at han skal have en passende Erstatning for sin Ejendom, men naar han ikke